

Til lovforslag nr. L 105. Betænkning afgivet af Forskningsudvalget den 17. maj 1995

Betænkning

over

Forslag til lov om Teknologirådet

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til forskningsministeren, som denne har besvaret skriftligt. Nogle af udvalgets spørgsmål til forskningsministeren og ministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige henvendelser fra:

De Danske Landboforeninger,
Den Almindelige Danske Lægeforening,
Det Ethiske Råd,
Finansrådet,
Forbrugerrådet og
Teknologinævnet.

Der er af forskningsministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Forskningsministeren har over for udvalget tilkendegivet, at han har aftalt med finansministeren, at det kommende Teknologiråd vil kunne oprettes som en tilskudsinstitution på finansloven.

Omlægningen af bevillingen betyder, at institutionen ikke vil være lønsumsstyret. Det vil sige, at institutionen selvstændigt og fleksibelt kan fastsætte størrelsen af lønudgifterne inden for den samlede tilskudsramme med respekt over for lovens fastlæggelse af fordelingen af bevillingen.

Det skal bemærkes, at institutionen ved overgang til tilskudsbevilling ikke vil have mulighed for at afløfte udgifter til moms. Institutionen vil således ikke være momsfritaget, som

det er tilfældet for statsinstitutioner med driftsbevilling.

Institutionens samlede regnskab vil med tilskudsbevillingen ikke fremgå af statsregnskabet, men der vil skulle aflægges selvstændigt regnskab for institutionen. Rigsrevisionen vil fortsat revidere institutionens regnskab.

Angående ændringsforslaget til lovforslagets § 3 fremhæver forskningsministeren, at det ikke er regeringens hensigt at tilskynde Teknologirådet til at nedprioritere det folkeoplysende arbejde. Det bør efter regeringens opfattelse betragtes som en meget vigtig del af arbejdet. Dette fremgår også af bemærkningerne til lovforslagets § 9, ifølge hvilke bevillinger fordeles sådan, at der anvendes $\frac{1}{3}$ af budgettet til folkeoplysning.

Udvalget konstaterer, at Teknologinævnet har gjort et godt arbejde og har en stor del af æren for, at viden om teknologiske spørgsmål er øget i befolkningen, og at diskussioner om teknologiske udviklinger derfor kan foregå på et kvalificeret grundlag. Udvalget ser frem til, at Teknologirådet vil fortsætte dette arbejde. Specielt ser udvalget frem til, at Teknologirådet vil benytte mulighederne for et bredere samarbejde med Folketinget og dets udvalg. Udvalget ser desuden frem til, at Teknologirådet vil arbejde for at styrke den folkeoplysende indsats i et samarbejde med andre folkeoplysende organer.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Fremskridtspartiets medlem)

lovforslaget til *vedtagelse* med de af forskningsministeren stillede ændringsforslag.

Et mindretal inden for flertallet (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) havde foretrukket, at Teknologinævnet havde beholdt sin status som et organ, der i praksis var under Folketinget. Under udvalgsarbejdet er der imidlertid sket en tydeliggørelse af det kommende Teknologiråds muligheder, herunder mulighederne for at samarbejde med Folketingets udvalg. På den baggrund foretrækker mindretallet at bevare den brede tilslutning om Teknologirådet og vil derfor stemme for lovforslaget ved 3. behandling.

Et *mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men kan stemme for de stillede ændringsforslag.

Det er Fremskridtspartiets opfattelse, at offentlig teknologivurdering ikke er et gode i alle tilfælde. Endnu mindre mener Fremskridtspartiet, at skatteyderne skal finansiere teknologivurdering. Derfor skal Teknologirådet begrænse sit virke til at informere om ny teknologi og ikke dømme eller fordømme.

Teknologinævnet har gennem sine leveår udført meget lødigt arbejde. Vigtigst er det, at informationen hos den almindelige borger om ny teknologi er blevet højnet. Mange mennesker føler sig ikke så fremmed over for ny teknologi i dag, som tilfældet var for 10 år siden. Det er rimeligt at tilskrive Teknologinævnet en del af æren for denne udvikling.

Teknologinævnets stærke binding til Folketinget har medført, at tilløb til udførelse af statspropaganda er blevet undgået. Man må og skal undgå, at der på teknologiområdet som på andre områder bliver udført statspropaganda, hvor »sandheder« serveres for befolkningen. Derfor må det sikres, at det nye Teknologiråd får en struktur, hvorved der opnås den fornødne kontrol med lødigheden af Teknologirådets virke.

Fremskridtspartiet mener derfor, at Teknologirådet skal have et forum af folk, som deltager i arbejdet ud fra interesse, og ikke folk, der repræsenterer bestemte organisationer, der har lovfæstet ret til at sidde i bestyrelse eller repræsentantskab. Der er alt for mange organer,

hvor folk er udpeget ud fra lovfæstet ret til at have plads frem for interesse for sagen. Med det nye repræsentantskab bliver dette forhold meget værre. Organisationer, hvis interesse for teknologivurdering må betegnes som sparsom, er nu pludselig sikret sæde i Teknologirådet. Antallet af medlemmer i repræsentantskabet er for stort. Alt for mange medlemmer vil finde anledning til at forsømme arbejdet eller gøre fremmøde med uåbnede kuverter ud fra filosofien »der er nok andre, som er forberedt«. Et lille ansvarsmættet forum er det bedste for Teknologirådet og andre organer.

Fremskridtspartiet indstiller derfor lovforslaget til forkastelse og forudsiger, at Folketinget om relativt kort tid vil blive tvunget til at ændre Teknologirådets organisation, eftersom det foreslåede ikke vil virke hensigtsmæssigt i praksis.

Ændringsforslag

Af forskningsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 3

1) I *stk. 1, 3. pkt.*, ændres »2 medlemmer« til: »1 medlem«.

2) Efter *stk. 1, 3. pkt.*, indsættes som nyt punktum:

»1 medlem beskikkes efter indstilling fra Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd«.

Til § 5

3) I *stk. 2, nr. 15*, ændres »Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger« til: »Landbrugsraadet«.

4) I *stk. 2* indsættes efter nr. 25 som nyt nummer:

»26) 1 medlem udpeges af Finansrådet.«

5) I *stk. 3* ændres »10« til: »9«.

Til § 6

6) I *stk. 4* ændres »Folketingets Forskningsudvalg« til: »et af Folketinget nedsat udvalg«.

Til § 8

7) »Folketingets Forskningsudvalg« ændres til: »Folketinget«.

Bemærkninger

Til nr. 1 og 2

Bestyrelsens sammensætning foreslås ændret, således at Dansk Folkeoplysnings Samråd kan indstille ét medlem, og Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd får ret til at indstille ét medlem. Regeringen finder det vigtigt, at Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd får lejlighed til at udpege et medlem til bestyrelsen, da der i den offentlige sektor for øjeblikket sker mange teknologiske forandringer, som påvirker organisationens medlemmer. Det er derimod ikke hensigten, at nedprioritere det folkeoplysende arbejde i Teknologirådet. Det fremgår også af bemærkningerne til lovforslagets § 9, at der lægges stor vægt på folkeoplysningen. Der er heri angivet en fordelingsnøgle til budgettet, hvorefter der skal anvendes ca. $\frac{1}{3}$ af midlerne til folkeoplysning.

Til nr. 3

For at fremme en mere afbalanceret repræsentation foreslås det, at Landbrugsraadet får ret til at udpege en repræsentant til repræsentantskabet i stedet for Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger.

Til nr. 4

Det foreslås at give Finansrådet indstillingsret til en plads i repræsentantskabet for at tilgodese en mere hensigtsmæssig repræsentation fra erhvervsorganisationerne.

Til nr. 5

For at give Finansrådet mulighed for at udpege ét medlem af repræsentantskabet begrænses antallet af medlemmer, som udpeges af Forskningsministeriet, til 9.

Til nr. 6 og 7

Henvisningen til Folketingets Forskningsudvalg udskiftes med en generel henvisning til et af Folketinget nedsat udvalg. Der er tale om en principiel og formel ændring. Teknologirådets samarbejdspartner vil fortsat være Folketingets Forskningsudvalg.

Sonja Mikkelsen (S) Poul Andersen (S) Helen Beim (S) Inger Bierbaum (S)

Lis Greibe (S) Kjeld Rahbæk Møller (SF) fmd. Elsebeth Gerner Nielsen (RV)

Hardy Hansen (S) Jørn Jespersen (SF) Mariann Fischer Boel (V)

Anders Mølgaard (V) nfmd. Tove Fergo (V) Henning Urup (V) Henriette Kjær (KF)

H.P. Clausen (KF) John Vinther (KF) Tom Behnke (FP)

Centrum-Demokraterne og Enhedslisten havde ikke medlemmer af udvalget.

Bilag**To af udvalgets spørgsmål til forskningsministeren og dennes besvarelse heraf***Spørgsmål 9:*

»Vedrørende bestemmelsen om, at Teknologirådet ikke skal foretage teknologivurderinger, som det vil være naturligt at udarbejde i andet regi som f.eks. Det Ethiske Råd, Transportrådet og andre, anmoder udvalget om en fuldstændig oversigt over de råd, der er nedsat i forskelligt regi, og som vil kunne begrænse Teknologirådets arbejde.«

Svar:

Det er ikke hensigten med lovforslaget at begrænse Teknologirådets arbejdsområde. Det er Teknologirådets bestyrelse, der fastlægger rådets arbejdsopgaver. Den afgrænsning, der nævnes i lovforslagets bemærkninger, må foretages af de pågældende råd indbyrdes. Hensigten med at nævne dette er udelukkende at undgå dobbeltarbejde, ikke på nogen måde at foretage en begrænsning af Teknologirådets arbejde.

Spørgsmål:

»Ministeren bedes oplyse, hvilke økonomiske konsekvenser det vil få for Teknologirådet, at det ikke bliver momsfrigtaget. Agter ministeren at hæve bevillingen til institutionen med et tilsvarende beløb, eller vil der blive tale om en aktivitetssænkning?«

Svar:

I drøftelserne om bevillingen til Teknologirådet har det nuværende Teknologinævn peget på, at lønsumsstyringen udgør det væsentligste problem for nævnet. Nævnet har således fundet det nødvendigt at tilknytte en række momsregistrerede konsulenter på kontraktbasis, idet lønsummen ikke har givet mulighed for at tilknytte personale på honorarbasis uden moms eller som yderligere faste medarbejdere på overenskomstvilkår. Når Teknologirådet opføres på FFL 96 med en tilskudsbevilling, vil der således være mulighed for at tilknytte ikke momsregistrerede konsulenter på honorarbasis eller i faste stillinger, idet rådet selv kan fastsætte forholdet mellem øvrig drift og løn. Størstedelen af momsudgifterne vil herved bortfalde.

Jeg vil imidlertid foretage en nærmere undersøgelse af sammensætningen af det nuværende Teknologinævns momsudgifter for at opnå et realistisk billede af de momsudgifter, Teknologirådet vil få fremover. Jeg vil herefter tage stilling til spørgsmålet om størrelsen af en forøgelse af bevillingen til rådet ud over de allerede afsatte 10 mio. kr.

Jeg vil understrege, at det med overgangen til en tilskudsbevilling ikke har været hensigten at sænke aktivitetetsniveauet i forhold til Teknologinævnets nuværende aktivitetsniveau.